

Σε ένα πιο ειδικό επίπεδο η γερμανική οικονομία χαρακτηρίζεται (μέχρι πρότινος) από απουσία υψηλών αμυντικών δαπανών για εξοπλισμούς, γεγονός που ενισχύει τα δημόσια οικονομικά της, χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα εξαγωγών βιομηχανικών κυρίως προϊόντων, από αδύναμες πολιτικές εγχώριας ζήτησης μέσω των χαμηλών αμοιβών της εργασίας σε σχέση με την παραγωγικότητα, και από εφαρμογές νομισματικών πολιτικών μέσω της ECB, που ευνοούν τη δημιουργία ελλειμμάτων στα ισοζύγια πληρωμών των υπολοίπων κρατών / μελών και την συγκέντρωση κεφαλαίων στο δικό της υπέρ μεγεθυμένο τραπεζικό σύστημα. Παράδοξα και ετερόδοξα απουσιάζει από τις παγκόσμιες αγορές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Για παράδειγμα η εξαρτημένη οικονομία της Ολλανδίας από την γερμανική έχει δεχθεί ξένες επενδύσεις από τον γίγαντα των ημιαγωγών ASML και την AYDEN ενώ η ίδια λόγω της μεγάλης ανασχετικής γραφειοκρατίας που αφήνει και λειτουργεί με επιπτώσεις στις τιμές, όχι.

Αυτό το εξωστρεφές μοντέλο του χαμηλού κόστους εργασίας φαίνεται πως έχει πληγεί από τις εξελίξεις που ενέσκηψαν τα τελευταία χρόνια τόσο με την τροποποίηση της εξωτερικής πολιτικής της Κίνας όσο και με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κίνα αφού δέχθηκε ξένες επενδύσεις για τρεις δεκαετίες περίπου αισθάνεται ότι βρίσκεται σε σταθερό έδαφος για να εξαπολύσει εμπορική επίθεση στη Δύση. Η Γερμανία έχει επενδύσει εκατό δισεκατομμύρια στην Κίνα κυρίως στο τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας και αφού η Κίνα αφομοίωσε τα τεχνολογικά στοιχεία του κλάδου τώρα απειλεί την ίδια και τις ευρωπαϊκές αγορές. Επίσης η έκθεση της Γερμανίας μέσω των εξαγωγών στην Κίνα είναι πολύ μεγάλη και αφορά στο 3,5% του ΑΕΠ, ενώ οι εισαγωγές της είναι πολύ λιγότερες.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η γερμανική οικονομία διαθέτει όλους εκείνους τους παράγοντες που απαιτούνται για την αλλαγή του παραγωγικού και καταναλωτικού της μοντέλου. Το υπάρχον έχει αποδώσει καρπούς για την ίδια για τρεις τουλάχιστον δεκαετίες και από τους ελλειμματικούς προϋπολογισμούς των δεκαετιών του '70 και '80 έχει περάσει μέσω μιας αυστηρής δημοσιονομικής πολιτικής στους κατά συρροή πλεονασματικούς. Όμως θα πρέπει για να ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό της Ανατολής να προχωρήσει σε γενναίες μεταρρυθμίσεις και απαγκίστρωση από αυστηρά δόγματα του παρελθόντος. Για παράδειγμα επιτρέπει ένα ποσοστό 0,35% του ΑΕΠ για καθαρή έκδοση κρατικού χρέους κάτι που θεωρείται πολύ αυστηρό και ανεπαρκές για την χρηματοδότηση των αναγκών αλλαγών.

Σε γενικές γραμμές οι μεταρρυθμίσεις αυτές αφορούν σε τρία επίπεδα: στον εκσυγχρονισμό των υποδομών και του κοινωνικού εξοπλισμού. Το σιδηροδρομικό της δικτύου για παράδειγμα είναι μάλλον παλαιωμένο και όπως έχει υπολογισθεί από διάφορους φορείς μελετών, (IW Köln) οι αναγκαίες δαπάνες ξεπερνούν τα 45 δις ευρώ. Τα σχολικά κτίρια και οι εξοπλισμοί τους επίσης χρήζουν παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού δεδομένου ότι οι δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση μεταξύ 2010 και 2018 αυξήθηκαν μόνο κατά 1% όταν στην Ολλανδία αυξήθηκαν κατά 6%, στις ΗΠΑ κατά 15% και στην Εσθονία κατά 116%. Επίσης και στην προσχολική μέριμνα έχει μείνει αρκετά πίσω η χώρα εμφανίζοντας ασθενικές δομές νηπιακών και βρεφικών σταθμών με αποτέλεσμα να κρατείται ένα μεγάλο ποσοστό γυναικείας απασχόλησης ανεκμετάλλευτο.

Το δεύτερο επίπεδο είναι οι δράσεις που περιλαμβάνονται στην αντιμετώπιση της μεγάλης γραφειοκρατίας μέσω της ψηφιοποίησης με οπτικές ίνες των δημοσίων υπηρεσιών.

Το τρίτο επίπεδο αφορά στην επικέντρωση του κράτους στην ενίσχυση της τεχνολογικής έρευνας και της προώθησης των νεοφυών επιχειρήσεων που σχετίζονται μ' αυτήν. Από τις 40 επιχειρήσεις που συνθέτουν το δείκτη DAX οι 23 έχει διαπιστωθεί ότι έχουν τις εταιρικές τους ρίζες στο 1800 και μόνο δύο έχουν ιδρυθεί αυτόν τον αιώνα. Τα χρόνια που κυβέρνησε η Α. Μέρκελ η Γερμανία γνώρισε μία πολιτική σταθερότητα και χαμηλή για τα διαθέσιμα δεδομένα της, οικονομική ανάπτυξη. Πολύ σφικτοί προϋπολογισμοί, χαμηλός πληθωρισμός, περιορισμένο δημόσιο χρέος και αμοιβές εργασίας πολύ κάτω από το επίπεδο παραγωγικότητας, ήταν οι στόχοι που εξυπηρετήθηκαν από συντηρητικές δημοσιονομικές πολιτικές που επιπλέον η εφαρμογή τους απαιτήθηκε και για τα άλλα κράτη / μέλη της Ένωσης. Τον ίδιο χαρακτήρα εμφάνισαν και οι νομισματικές πολιτικές οι οποίες απέβλεπαν στην διαμόρφωση συναλλαγματικής αξίας του ευρώ που θα ενισχύει τις γερμανικές εξαγωγές.

Όλα αυτά όμως έχουν τελειώσει. Ο ανταγωνισμός που προέρχεται από άλλες χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία, η Βραζιλία και οι ΗΠΑ είναι σφοδρός και διαρκής. Η Γερμανική οικονομία αν θέλει να ανταπεξέλθει θετικά απέναντι του οφείλει να προβεί σε μεταρρυθμίσεις προσαρμογής έτσι ώστε να κλείσει το χάσμα ανάμεσα στο πραγματικό και στο δυνητικό επίπεδο ανάπτυξης της.

Οι αναγκαίες ως εκ τούτων μεταρρυθμίσεις δεν αφορούν μόνο τη Γερμανία αλλά και τις άλλες χώρες της Ένωσης. Οι επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων θα διαχυθούν στην ΕΕ, δεδομένου ότι οι σχέσεις αλληλεξάρτησης είναι ήδη ολοκληρωμένες. Για παράδειγμα μία από τις βασικές αλλαγές που θα πρέπει να λάβει χώρα είναι η αύξηση των αμοιβών εργασίας των Γερμανών. Αυτό θα ενισχύσει την εισοδηματική τους κατάσταση και κατ'

Συντάχθηκε απο τον/την ΚΟΥΡΜΑΤΖΗΣ ΘΑΝΟΣ

Πέμπτη, 21 Σεπτέμβριος 2023 09:32 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 25 Σεπτέμβριος 2023 10:32

επέκταση θα ωφελήσει και τομείς άλλων χωρών με τους οποίους είναι συνδεδεμένη η κατανάλωση τους όπως ο τουρισμός στην Ελλάδα.

Για να επιτευχθούν όμως οι μεταρρυθμίσεις στην Γερμανία χρειάζεται να απαγκιστρωθεί η οικονομική σκέψη και πολιτική από τα αυστηρά δόγματα του παρελθόντος. Μέσω της αύξησης των δημοσίων δαπανών οι προϋπολογισμοί μπορεί να αλλάξουν πρόσημο και από πλεονασματικοί να μετατραπούν σε μετρίως ελλειμματικούς. Οι κρατικές επιδοτήσεις ώριμων και μη ανταγωνιστικών βιομηχανιών να μεταφερθούν σε δυναμικές επιχειρήσεις τεχνολογίας και η συναλλαγματική αξία του γερμανικού ευρώ να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τον οξύ εμπορικό ανταγωνισμό. Η Γερμανία υστερεί στο εμπόριο των εξειδικευμένων υπηρεσιών. Οι αυξήσεις που σημειώνονται είναι πολύ χαμηλότερες από εκείνες των ανταγωνιστών της. Οι υψηλοί μισθοί θα προσελκύσουν εξειδικευμένους εργαζόμενους από το εξωτερικό γεγονός που θα επιδράσει θετικά στον τομέα.

Σε αντίθεση με όσα περιγράφονται ανωτέρω ο συνασπισμός των κομμάτων που κατέχει την διακυβέρνηση της χώρας έχει διαφορετικούς προσανατολισμούς. Ο Σόλτς εφαρμόζει την πολιτική των περικοπών των δημοσίων δαπανών, εκτός από τις δαπάνες για την άμυνα και την πράσινη μετάβαση, ενώ τα άλλα κόμματα προτείνουν τις επιδοτήσεις στις εξαγωγικές βιομηχανίες. Ο υπουργός οικονομικών Robert Habeck προτείνει την αύξηση των επιδοτήσεων σε ενεργοβόρες βιομηχανίες του εξαγωγικού τομέα. Σωστά οι σοσιαλδημοκράτες με την πολιτική τους δημιούργησαν ένα ευρύ δημοσιονομικό χώρο αλλά τώρα ήρθε η ώρα να αντιμετωπιστεί η δεκαεξαετής μερκελική αδράνεια με την εφαρμογή μεγάλων οικονομικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων.

Θάνος Κουρματζής